

ANALIZA PRIHODA OPĆINE LOVREĆ

Olujic, Ružica

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:365371>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-08**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU

SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Specijalistički diplomski stručni studij Računovodstvo i financije

RUŽICA OLUJIĆ

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA PRIHODA OPĆINE LOVREĆ

Split, lipanj 2020.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Specijalistički diplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Ružica Olujčić

Naslov rada: Analiza prihoda Općine Lovreć

Mentor: Mr.sc.Luka Mladineo

Split, lipanj 2020.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. PRORAČUN.....	4
2.1. Općenito o proračunu.....	4
2.2. Proračunska načela	6
2.3. Procedura donošenja proračuna.....	8
2.4. Sadržaj proračuna	10
3. JEDINICE LOKALNE UPRAVE I SAMOUPRAVE	11
3.1. Općenito o jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	11
3.2. Proračun jedinica lokalne samouprave	14
4. PRIHODI JEDINICA LOKALNE UPRAVE I SAMOUPRAVE	16
4.1. Podjela prihoda jedinica lokalne samouprave	18
4.1.1. Porezni prihodi.....	19
4.1.2. Neporezni prihodi	24
4.1.3. Kapitalni prihodi	26
4.1.4. Dotacije (potpore)	27
5. OPĆINA LOVREĆ	28
5.1. Prostorno uređenje i projekti Općine Lovreć	29
5.2. Proračun Općine Lovreć – prihodi poslovanja	30
5.3. Analiza Prihoda poslovanja za 2020. godinu	33
5.4. Porezni prihodi Općine Lovreć	36
5.5. Prihodi od poreza po stanovniku	42
5.6. Proračunski korisnici Općine Lovreć.....	46
6. ZAKLJUČAK.....	47
LITERATURA	49
POPIS SLIKA	51
POPIS TABLICA	51
POPIS GRAFIKONA	52

SAŽETAK

Analiza prihoda Općine Lovreć

Proračun je akt kojeg donosi predstavničko tijelo, a njime se planiraju prihodi i rashodi za proračunsku godinu, i vrijede samo za tu godinu. Također, proračun sadrži i projekcije proračunske potrošnje za iduće dvije godine. Proračun se sastoji od Općeg dijela proračuna, Posebnog dijela proračuna i Plana razvojnih programa. Opći dio sastoji se od Računa prihoda i rashoda, te od Računa financiranja. Korisnici koji se mogu financirati iz proračuna jedinica lokalne samouprave su proračunski i izvanproračunski korisnici. U proračunske prihode jedinica lokalne samouprave ubrajaju se porezni prihodi, neporezni prihodi, dotacije (potpore) i kapitalni prihodi. U porezne prihode ubrajaju se Prihodi od poreza i prireza na dohodak, Poreza na imovinu te Poreza na robu i usluge. Porezni prihodi u većini proračuna jedinica lokalne samouprave su najzastupljeniji prihodi u ukupnim Prihodima poslovanja.

Ključne riječi: proračun, prihodi, rashodi, proračunski i izvanproračunski korisnici, jedinice lokalne samouprave

SUMMARY

Revenue analysis of the municipality of Lovreć

The budget is an act adopted by a representative body, which is used for planning revenues and expenditures for the budget year, and it is valid only for that year. Also, the budget contains projections of budget spending for the next two years. The budget consists of the General part of the budget, the Special part of the budget and the Development program plan. The general part includes the Income and Expenditure Account and the Financing Account. Beneficiaries that can be financed from the budgets of local self – government are budgetary and extra – budgetary beneficiaries. The budget revenues of local self – government units include tax revenues, non – tax revenues, grants and capital revenues. Tax revenues include revenues from taxes and surtaxes on income, property taxes and taxes on goods and services. Tax revenues in most budgets of local self – government units are the most represented revenues in total operating revenues.

Key words: budget, revenues, expenditures, budgetary and extra – budgetary users, local self – governments units

1. UVOD

Predmet istraživanja ovog rada je dio proračuna Općine Lovreć, odnosno prihodi navedene jedinice lokalne samouprave za razdoblje od tri godine. Vremenska razdoblja koja se analiziraju su 2018. godina, 2019. godina i 2020. godina. Ciljevoga završnog rada je pobliže se upoznati sa samim pojmom proračuna, njegovim načelima, procedurom donošenja proračuna, sadržajem proračuna, te detaljnija razrada prihoda Općine Lovreć.

Lovreć je smješten na zapadu Imotske krajine. Naziv Lovreć nastao je od lat. Laurentius – koji je ovjenčan lovorovim vijencem. Općina na sjeveru graniči s Bosnom i Hercegovinom. Lovreć obuhvaća pet općinskih naselja, a to su: Dobrinče, Lovreć, Opanci, Medov Dolac i Studenci. Općina Lovreć prostire se na 105,80 km² površine i po zadnjem popisu stanovnika broji 1.699 stanovnika (2011. godina).

Proračun se donosi za jednu godinu, a ta proračunska godina odnosi se na razdoblje od dvanaest mjeseci koje počinje 1. siječnja, a završava 31. prosinca kalendarske godine.

Završni rad strukturiran je u šest poglavlja. Uvodi dio sadrži osnovne podatke o temi rada i Općini Lovreć. U drugom dijelu rada detaljnije je razrađen pojam proračuna, proračunska načela, sadržaj proračuna te sama procedura donošenja proračuna. Treći dio rada odnosi se na jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Nakon toga slijedi detaljna razrada podjele prihoda jedinica lokalne samouprave. U petom dijelu rada detaljno su razrađeni prihodi Općine Lovreć, napravljena njihova analiza za razdoblje od tri godine, te su prikazana njihova kretanja. Zadnje poglavlje rada sadrži zaključak u kojem se navode spoznaje do kojih se došlo pisanjem završnog rada.

2. PRORAČUN

2.1. Općenito o proračunu

„Riječ proračun (engl. budget, njem. Haushalt, fr. budget, tal. bilancio) potječe od srednjovjekovne engleske, francuske riječi bougette, što je deminutiv riječi bouge - kožna torba, odnosno vrećica. U engleskoj parlamentarnoj terminologiji ta je riječ označavala kožnatu torbu u kojoj je ministar financija u parlament donosio prijedlog o prihodima i izdacima države za iduće razdoblje - stoga se i rabi kao naziv za plan prihoda i rashoda u određenom vremenskom razdoblju. U Hrvatskoj se uz riječ budžet upotrebljava i riječ proračun.“¹

„Proračun predstavlja temeljni financijski plan u kojemu su prikazani svi prihodi i primici, te rashodi i izdaci za određeno vremensko razdoblje. Zakon o proračunu Republike Hrvatske uređuje planiranje, izradu, donošenje i izvršenje proračuna, upravljanje javnim dugom, zaduženje i jamstvo države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski odnosi u javnom sektoru, računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana uz upravljanje javnim financijama.“²

U Republici Hrvatskoj postoje tri razine proračuna:

- državni proračun (prihodi i rashodi proračunskih korisnika i svih onih koji se financiraju iz državnog proračuna)
- proračuni izvanproračunskih korisnika državnog proračuna (Mirovinski i Zdravstveni fond, Zavod za zapošljavanje, Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski fond za privatizaciju i Javno poduzeće Hrvatske vode)
- proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (županije, općine i gradovi te grad Zagreb).

Svaka od ovih razina ima svoje prihode i rashode. Ukupna potrošnja i količina prikupljenih sredstava dobije zbrajanjem sve tri razine proračuna.

¹<http://proracun.org/page/pio.html>

²<https://www.zakon.hr/z/283/Zakon-o-prora%C4%8Dunu>

„Proračunom se provode tri osnovna cilja ekonomske politike³:

- alokacija ili dodjela javnih dobara građanima - određena javna dobra se nemogu osigurati tržištem jer su nesavršena. Zbog toga se određena količina novca iz privatnog sektora preusmjerava državi kako bi ona mogla proizvoditi javna dobra te izabrati poželjnu kombinaciju javnih dobara koju će pružati (tko će trošiti, na što i koliko).
- preraspodjela bogatstva (dohotka) - novac se usmjerava od bogatih stanovnika prema siromašnima (npr. putem programa socijalne pomoći), od mlađih generacija prema starijima (isplata mirovina) i sl.
- stabilizacijski cilj - osiguranje poželjne razine zaposlenosti i niske stope inflacije.“

„Kao tri najčešće glavne funkcije proračuna navode se⁴:

- prikazivanje najvažnijih ciljeva države u fiskalnoj godini
- predstavlja instrument kojim država utječe na ekonomsko stanje zemlje
- služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.“

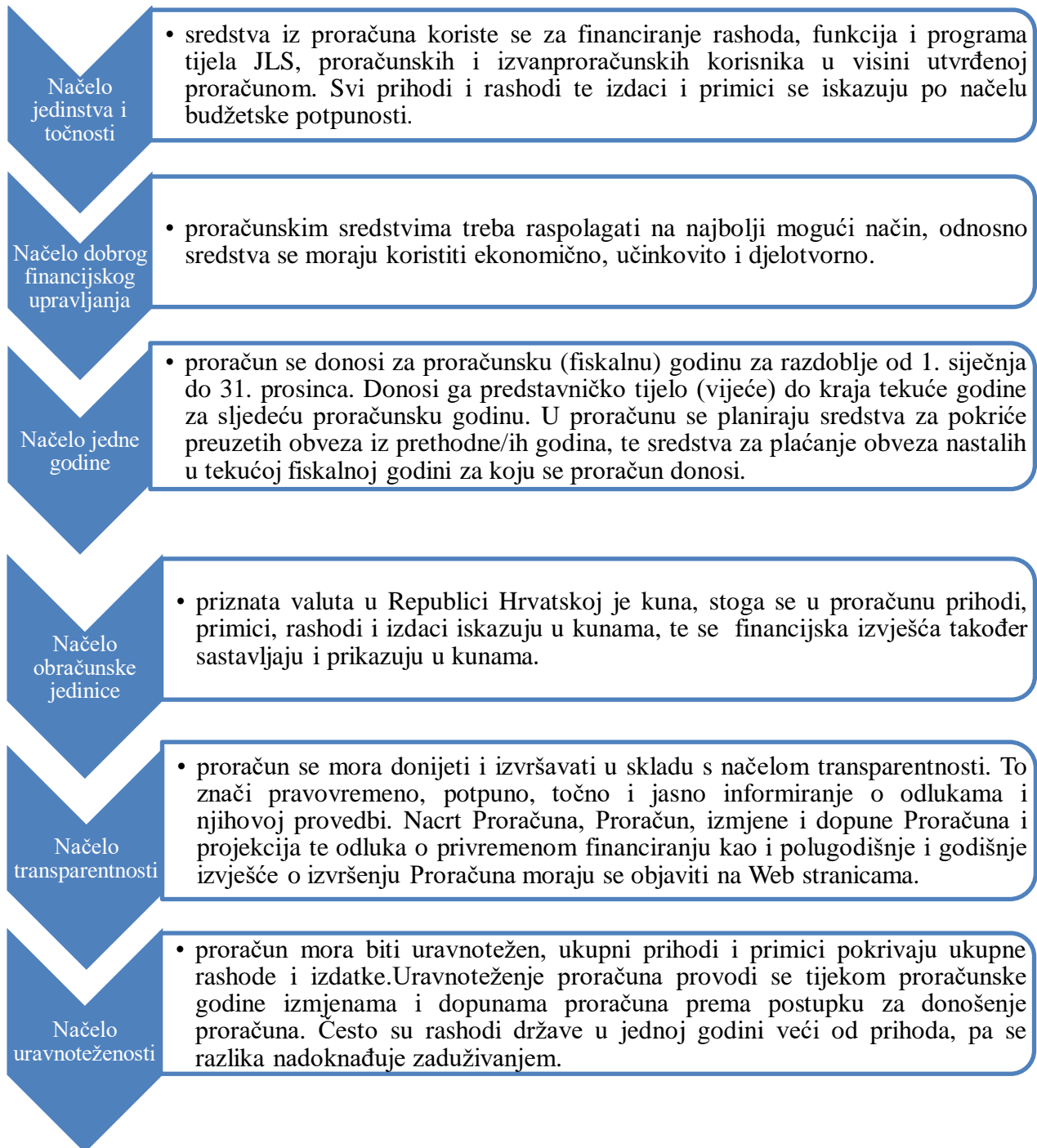
³Ott, K. (2000): Proračunski vodič za građane, Institut za javne financije, Zagreb, str. 12.

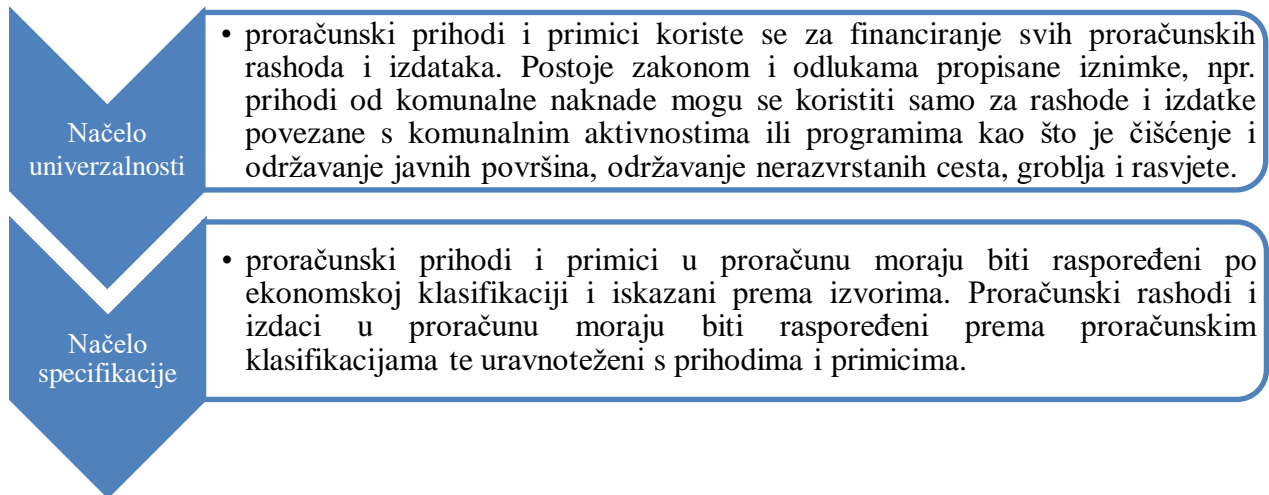
⁴ Ott, K. (2000): Proračunski vodič za građane, Institut za javne financije, Zagreb, str. 12.

2.2. Proračunska načela

Pri sastavljanju i donošenju proračuna postoje brojna načela kojih se treba pridržavati, a najvažnija od njih su detaljnije objašnjena u shematskom prikazu koji slijedi.

Slika 1. Shematski prikaz proračunskih načela

Izvor: izrada autorice prema podacima stranice <https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun>

Osnovna proračunska načela su: načelo jedinstva i točnosti, načelo dobrog financijskog upravljanja, načelo jedne godine, načelo obračunske jedinice, načelo transparentnosti, načelo uravnoteženosti, načelo univerzalnosti i načelo specifikacije. Proračunska načela predstavljaju skup pravila i normi koje se koriste pri sastavljanju i izvršavanju državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne (regionale) samouprave ili proračuna izvanproračunskih korisnikadržavnog proračuna. Važno je naglasiti kod primjene načela univerzalnosti (općenitosti, potpunosti) potrebu da se u proračun svi prihodi i rashodi unose u punom (bruto) iznosu bez odbitaka, prebijanja i slično.

2.3. Procedura donošenja proračuna

Sama procedura donošenja proračuna obuhvaća nekoliko faza. Prva faza je priprema proračuna u kojoj se planiraju prihodi i izdaci.

„Kao temelj za planiranje proračuna navode se sljedeći strateško planski dokumenti⁵:

- Zakon o proračunu
- Smjernice vlade Republike Hrvatske o makroekonomskoj i fiskalnoj politici za trogodišnje razdoblje
- Upute Ministarstva financija Republike Hrvatske za izradu proračuna jedinica lokalne i područne(regionalne) samouprave
- Upute Upravnog odjela određenog grada ili županije.“

Druga faza je rasprava o samom proračunu, u kojoj dolazi do prihvaćanja tj. odobrenja proračuna. Nakon druge faze slijedi treća faza, koja se odnosi na izvršenje proračuna (provedba, nadzor i kontrola). Cilj te faze je prikupljanje novčanih sredstava (prihoda), i trošenje tih istih sredstava na proračunom planirane stavke(rashode). Također, ova faza uključuje i kontrolu naplate i korištenja proračunskih sredstava. Sve prethodno navedene faze zajedno čine proračunski proces.

„Proračunski proces predstavlja skup pravila koji omogućava izvršnoj vlasti donošenje odluka koje vode pripremi proračuna, predlaganju i prihvaćanju od strane predstavničkog tijela, te u konačnici i njegovo izvršenje.“⁶

Sudionici u donošenju proračuna su predstavničko tijelo (vijeće), čelnik, ured (odjel, ili odgovorna osoba) za financije, korisnici proračuna, te građani (javnost).

U procesu donošenja državnog proračuna najvažniji sudionici su:

- Sabor (kao zakonodavna vlast)
- Vlada (kao izvršna vlast)
- Ministarstvo financija
- ostali korisnici državnog proračuna i narod.

⁵https://www.zadarska-zupanija.hr/images/proracun_za_gradane/1/UVOD_U_PRORA%C4%8CUN_%C5%BDUPANIJE.pdf

⁶<https://bib.irb.hr/datoteka/268783.proracunski-2003.pdf>

Slika 2. Sudinoci u proračunskom procesu

Izvor: izrada autorice

„Sabor, odnosno predstavničko tijelo, donosi proračun na razini podskupine ekonomske klasifikacije za iduću proračunsku godinu i projekciju na razini skupine ekonomske klasifikacije za sljedeće dvije proračunske godine do konca tekuće godine i to u roku koji omogućuje primjenu proračuna s 1. siječnja godine za koju se donosi proračun. Izmjene i dopune proračuna provode se po postupku za donošenje proračuna i projekcije.“⁷

⁷ Zakon o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12, 15/15) članak 39.

2.4. Sadržaj proračuna

Proračun se sastoji od općeg dijela proračuna, posebnog dijela proračuna, te plana razvojnih programa na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U nastavku rada nalazi se shematski prikaz dijelova proračuna.

Slika 3. Shematski prikaz dijelova proračuna

Izvor: izrada autorice prema podatcima Ministarstva financija

Račun prihoda i rashoda prikazuje sve prihode i rashode prema ekonomskoj klasifikaciji. Račun financiranja/zaduživanja koristi se kada postoje proračunski viškovi ili manjkovi. U njemu su prikazuju izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova, te primici od financijske imovine i zaduživanja.

„Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Plan razvojnih programa je dokument jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna.“⁸

Plan razvojnih programa sadrži planirane rashode za investicije, kapitalne pomoći i donacije za sljedeće tri godine.

⁸Zakon o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12, 15/15) članak 16.

3. JEDINICE LOKALNE UPRAVE I SAMOUPRAVE

3.1. Općenito o jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj su općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije.

„Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva. Općine se osnivaju zakonom, te predstavljaju pravne osobe.“⁹

„Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu, te su s njom povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja.“¹⁰

„Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnog (regionalnog) interesa.“¹¹

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je 555 jedinica lokalne samouprave, od toga 428 općina, te 127 gradova. Što se tiče jedinica regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj je ustrojeno 20 jedinica regionalne samouprave, odnosno županija. Grad Zagreb, kao glavni grad ima poseban status grada i županije. Na temelju prije navedenih podataka može se zaključiti kako u Republici Hrvatskoj sveukupno ima 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština predstavnička su tijela građana i tijela lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Broj članova predstavničkog tijela je neparan, a određuje se prema broju stanovnika određene lokalne ili područne jedinice samouprave. Predstavničko tijelo ima predsjednika, i do dva potpredsjednika.

⁹ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 123/17) članak 4.

¹⁰ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 123/17) članak 5.

¹¹ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 123/17) članak 6.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave u općini je općinski načelnik, u gradu gradonačelnik, a u županiji župan. Upravni odjeli i službe (upravna tijela) ustrojeni su za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga tih jedinca i poslova povjerenih od strane državne uprave.

„Čelnik lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika odgovoran je za¹²:

- planiranje i izvršavanje svog dijela proračuna
- prikupljanje prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i njihovo upućivanje u proračun
- preuzimanje obveza, verifikaciju obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava
- zakonitost, svrhovitost, učinkovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.“

Mjesni odbor osniva se statutom jedinice lokalne samouprave. Njegovo osnivanje omogućilo je neposredno sudjelovanje građana u odlučivanju o lokalnim poslovima i pitanjima.

„Općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na¹³:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalno gospodarstvo
- brigu o djeci
- socijalnu skrb
- primarnu zdravstvenu zaštitu
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport
- zaštitu potrošača

¹²Vidović, J. (2015): Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split. str. 25.

¹³<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12345&url=print>

- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša
- protupožarnu i civilnu zaštitu
- promet na svom području
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.“

3.2. Proračun jedinica lokalne samouprave

Predstavničko tijelo zaduženo je za donošenje proračuna i proračunske projekcije za iduće dvije proračunske godine i odluke o izvršavanju proračuna. Također njegova zadaća je donošenje izmjena i dopuna proračuna, kada tijekom proračunske godine dolazi do odstupanja od planiranih stavki proračuna, te je zbog toga potrebno poduzeti određene korake kako bi se postiglo uravnoteženje prihoda i rashoda proračuna. Jedini ovlašteni predlagatelj proračuna u općini je općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

„Procedura donošenja proračuna jedinica lokalne uprave i samouprave sastoji se od nekoliko koraka koji su navedeni i objašnjeni u nastavku rada¹⁴.

1. Uputa za izradu lokalnih proračuna - Ministarstvo financija prema JLS dostavlja Upute za izradu proračuna sukladno odredbama Zakona o proračunu do 15. kolovoza tekuće godine, a JLS prilagođavaju Upute te ih šalju svojim proračunskim korisnicima.
2. Izrada prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika - u skladu s prilagođenom Uputom proračunski korisnici izrađuju i dostavljaju prijedloge vlastitih financijskih planova, koje do 15. rujna tekuće godine moraju dostaviti svojim osnivačima.
3. Izrada nacрта prijedloga proračuna i projekcija - Upravno tijelo za financije zaprimljene prijedloge proračunskih korisnika uzima na razmatranje i vrši prilagodbu temeljem predloženih financijskih planova korisnika, a zatim izrađuje prijedlog nacрта proračuna i projekcije, te ga dostavlja čelniku do 15. listopada.
4. Sudjelovanje javnosti u donošenju proračuna - putem interneta, letaka, medija, javnih tribina ili nekim drugim načinom jedinica lokalne samouprave obavještava javnost o prijedlogu proračuna i projekcije, te im omogućava sudjelovanje u donošenju proračuna. Građani sudjeluju u donošenju proračuna svojim komentarima, sugestijama i prijedlozima koje dostavljaju jedinicama lokalne samouprave.

¹⁴<https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun>

5. Slanje prijedloga proračuna i projekcija na usvajanje - na osnovu prikupljenih komentara, sugestija i prijedloga građana, Upravno tijelo za financije u suradnji s čelnikom prilagođava i sastavlja konačni prijedlog proračuna i projekcije, te ga dostavlja predstavničkom tijelu na usvajanje najkasnije do 15. studenog.
6. Rasprava i usvajanje prijedloga proračuna - do kraja kalendarske godine predstavničko tijelo mora usvojiti proračun i projekcije kako bi omogućilo nesmetani rad jedinica lokalne samouprave od 1. siječnja do 31. prosinca .
7. Izvršavanje proračuna - čelnik šalje usvojeni proračun i projekcije, te odluku o izvršavanju proračuna Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu. Proračun se izvršava na temelju zahtjeva korisnika za isplatom iz proračuna za određene namjene i to dovisine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu.
8. Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna - Upravno tijelo, odjel ili odsjek za financije čeliku podnosi polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna. Čelnik dostavlja predstavničkom tijelu izvješće na usvajanje do 15. rujna, a godišnje izvješće najkasnije do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu. Usvojeni godišnji izvještaj o izvršenju proračuna u roku od 15 dana od usvajanja predstavničkog tijela mora se dostaviti Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju.
9. Proračunski nadzor i revizija - u skladu sa Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, jedinice lokalne samouprave moraju vršiti samokontrolu i izvještavanje o provođenju prije navedenog zakona, kako u jedinicama lokalne samouprave tako i u proračunskim korisnicima i trgovačkim društvima jedinica lokalne samouprave. Cilj je nadzirati zakonitost, svrhovitost i pravodobnost korištenja proračunskih sredstava, otklanjati nezakonitosti i nepravilnosti, te poduzimati mjere za poboljšanje stanja.“

4. PRIHODI JEDINICA LOKALNE UPRAVE I SAMOUPRAVE

„Prihod predstavlja povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine, odnosno smanjenja obveza, što za posljedicu ima povećanje glavnice, ali ne onoga dijela u svezi s uplatama od strane sudionika u glavnici.“¹⁵

„U Republici Hrvatskoj utvrđeni su izvori prihoda za financiranje jedinica lokalne samouprave i to prema dalje navedenim zakonima¹⁶:

- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
- Zakon o proračunu.“

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležne su za prikupljanje različitih vrsta prihoda, a sukladno s tim, i pružanju različitih vrsta javnih dobara i usluga. Prihodi lokalnih jedinica vlasti mogu se prikupljati samostalno ili kroz dodjelu samih prihoda. Samostalno prikupljanje prihoda propisano je zakonom, a obuhvaća pravo jedinica lokalne uprave i samouprave na stvaranje vlastitih izvora financiranja. Postoji nekoliko razloga zbog kojih jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruju prihode. Jedan od razloga je potreba prikupljanja prihoda kako bi jedinice lokalnih vlasti obavljale samoupravne funkcije, drugi razlog je podmirenje zakonom definirane javne potrebe, te mogućnost pružanja određene razine dobara i usluga lokalnom stanovništvu u skladu s njihovim potrebama.

„Kao prihodi jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave navode se¹⁷:

- općinski, gradski, odnosno županijski porezi, prirezi, naknade, doprinosi i pristojbe
- prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava
- prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice
- prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo

¹⁵<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>

¹⁶ Mr.sc. Mladineo Luka , Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave – Prihodi lokalnih jedinica vlasti, <https://moodle.oss.unist.hr/>

¹⁷<https://uprava.gov.hr/koji-su-prihodi-jedinice-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave/12908>

- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom
- udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom
- sredstva pomoći dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu
- drugi prihodi određeni zakonom.“

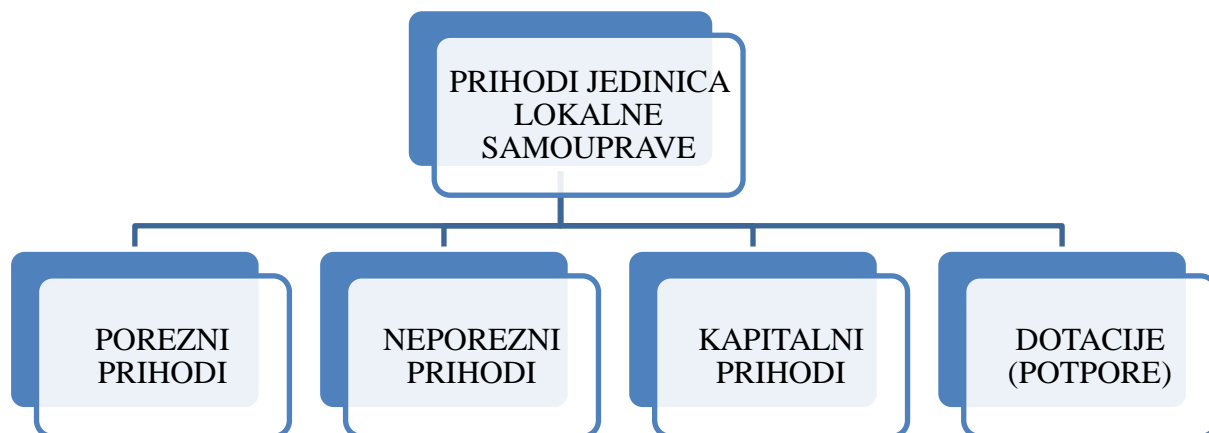
4.1. Podjela prihoda jedinica lokalne samouprave

Izvori prihoda jedinica lokalne samouprave su:

- prihodi iz vlastitih izvora
- zajednički prihodi
- pomoći
- primici od zaduživanja.

Model financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se podijeliti i prema glavnim izvorima prihoda lokalnih jedinica vlasti.

Slika 4. Podjela prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema izvorima prihoda

Izvor: izrada autorice

Iz Slike 4. vidljiva je podjela prihoda jedinica lokalne samouprave prema izvorima tih prihoda na porezne prihode, neporezne prihode, kapitalne prihode i dotacije, odnosno potpore. U nastavku rada detaljnije je razrađena svaka od ovih skupina prihoda.

4.1.1. Porezni prihodi

Porezi su sva prisilna (obvezna) davanja koja građani i poduzeća plaćaju državi, a da za uzvrat ne dobivaju izravnu, odnosno trenutnu protuuslugu. Primarna svrha poreza je prikupljanje prihoda zbog financiranja rashoda jedinica lokalnih vlasti. Porezni prihodi sukladno izvorima sredstava sastoje se od vlastitih poreznih prihoda i dodijeljenih poreznih prihoda.

„Lokalni porezi pružaju lokalnim jedinicama vlasti najveći stupanj autonomije u odlučivanju o namjeni prihoda za financiranje javnih dobara i usluga. Jedinice lokalne vlasti ne mogu samostalno određivati niti utjecati na visinu porezne stope lokalnih poreza. Odluke o vrstama, osnovici i stopama poreza donosi središnja država. Lokalni porezi trebaju biti pravedni što znači da iznos porezne obveze treba uskladiti s poreznom snagom poreznog obveznika. Porezna osnovica lokalnog poreza ne bi smjela biti mobilna, jer će u suprotnom porezni obveznici seliti s područja s visokom u područja s niskom poreznom stopom. Prihod koji se prikuplja lokalnim porezima treba biti dovoljno izdašan za zadovoljavanje potreba lokalnih jedinica. Stabilnost prihoda je važan kriterij koji moraju udovoljiti i lokalni porezi jer moraju lokalnim jedinicama osigurati redovite prilive u proračun s ciljem osiguranja uravnoteženog proračuna.“¹⁸

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave) ostvaruju porezne prihode iz dva osnovna izvora, a to su županijski i općinski ili gradski porezi, te zajedničkih poreza.

„Županijski porezi ili porezi jedinica područne (regionalne) samouprave su¹⁹:

- porez na nasljedstva i darove
- porez na cestovna motorna vozila
- porez na plovila
- porez na automate za zabavne igre.“

¹⁸ Mr.sc. Mladineo Luka , Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave – Prihodi lokalnih jedinica vlasti, <https://moodle.oss.unist.hr/>

¹⁹ Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine, br. 115/16, 101/17), članak 3.

„Općinski ili gradski porezi, odnosno porezi jedinica lokalne samouprave su²⁰:

- prirez porezu na dohodak
- porez na potrošnju
- porez na kuće za odmor
- porez na korištenje javnih površina.“

Prirez porezu na dohodak je prisilno davanje nametnuto pojedincu. Izračunava se tako da se utvrđena svota poreza na dohodak pomnoži s propisanom stopom prireza. Dakle, porezna osnovica je svota poreza na dohodak. Glavna razlika između poreza i prireza porezu na dohodak je u tome što porez određuje nacionalna država, dok prirez samostalno, ali u skladu sa zakonskim okvirima određuje jedinica lokalne vlasti. Zakonom o lokalnim porezima (Narodne novine 101/17, članak 20.) su definirane stope prireza. U općinama stopa prireza ne smije biti veća od 10%, u gradu s manje od 30.000 stanovnika po stopi do 12%, u gradu s više od 30.000 stanovnika po stopi do 15%, te u Gradu Zagrebu po stopi do 18%. Općina Lovreć kao jedinica lokalne samouprave donijela je odluku o ne naplati prireza porezu na dohodak. Općina Lovreć je samo jedna u nizu općina koje u svom sustavu ubiranja poreznih prihoda nemaju prirez. U Republici Hrvatskoj je ukupno 215 općina koje ne obračunavaju prirez.

„Porez na potrošnju predstavlja takav oblik poreza kojeg jedinice lokalne samouprave, odnosno gradovi i općine mogu uvesti kao vlastiti prihod. Porezni obveznik poreza na potrošnju je pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge, dok je porezna osnovica prodajna cijena pića koja se proda u ugostiteljskim objektima. Važno je za naglasiti da u tu cijenu nije uključen porez na dodanu vrijednost. Obračunsko razdoblje ovoga poreza je od prvog do posljednjeg dana u mjesecu. Stopa poreza na potrošnju iznosi 3%. Ovaj porez ubraja se u prihode jedinice lokalne vlasti na području koje je obavljena prodaja pića. Porez na potrošnju plaća se na potrošnju alkoholnih pića (vinjak, rakija i žestoka pića), prirodnih vina, specijalnih vina, piva i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima.“²¹

Porez na kuće za odmor plaćaju fizičke i pravne osobe koje su vlasnici kuća za odmor. Visinu poreza na kuće za odmor propisuje svojom odlukom predstavničko tijelo jedinica lokalne vlasti. Ovaj porez predstavlja prihod jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi kuća za

²⁰https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx

²¹ Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine br. 115/16, 101/17), članak 22.

odmor. Porez na kuće za odmor plaća se od 5 do 15 kuna po četvornom metru korištene površine, a plaćanje se obavlja jedanput godišnje. Kućom za odmor smatra se svaka zgrada ili dio zgrade, ili stan koji se koristi privremeno ili sezonski. Porez na potrošnju prema odredbama Zakona o lokalnim porezima (Narodne novine 101/17, članak 27.) ne plaća se na kuće za odmor koje se ne mogu koristiti zbog ratnih razaranja, prirodnih nepogoda (poplava, požar, potres), te starosti i trošnosti. Također, ovaj porez se ne plaća na kuće za vrijeme dok su u njima smješteni prognanici ili izbjeglice, i ne plaća se na odmorišta u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje služe za smještaj djece u dobi do 15 godina.

Porez na korištenje javnih površina plaćaju fizičke i pravne osobe koje koriste javne površine. Porezna osnovica je javna površina koja se koristi, a visinu, način i uvjete propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne vlasti. Također, zadaća predstavničkog tijela je donošenje odluke o tome što se smatra javnom površinom.

Zajednički porezi, odnosno porezi koji dijelom pripadaju državnom proračunu, a dijelom proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su:

- porez na dohodak
- porez na promet nekretninama.

Raspodjela zajedničkih poreza propisana je Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

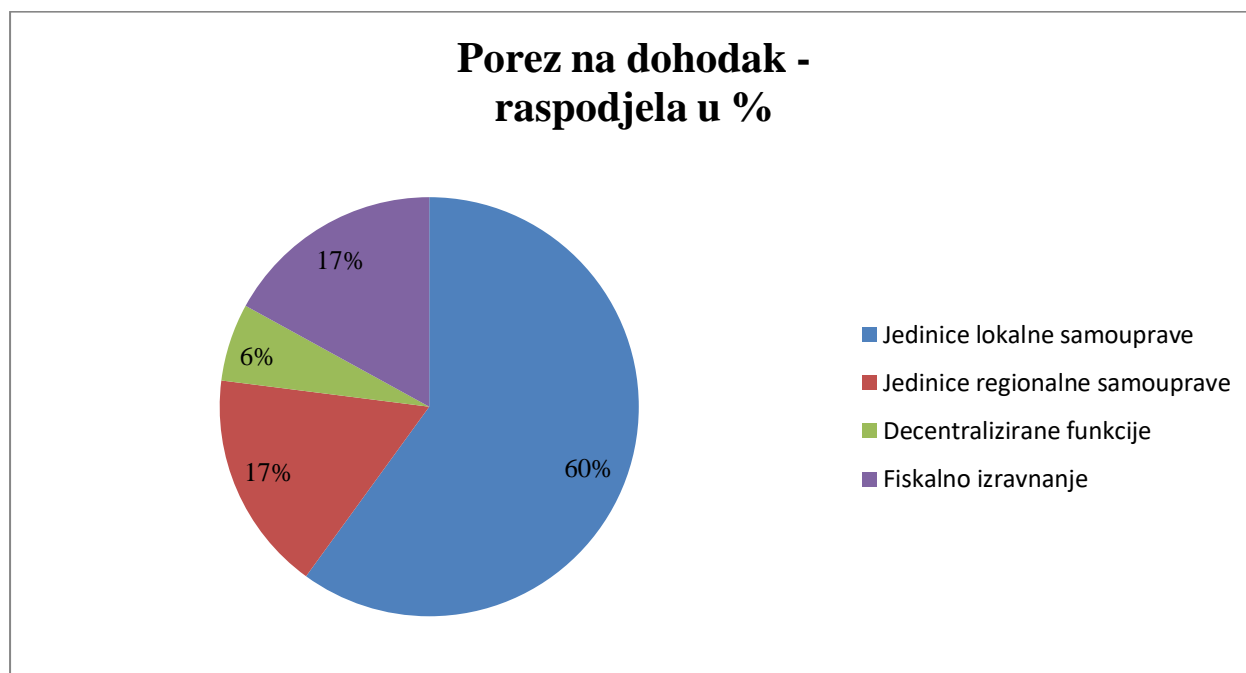
Porez na promet nekretninama spada u skupinu zajedničkih poreza, ali kao njegova karakteristika ističe se raspodjela prihoda od toga poreza. Udio općine, odnosno grada u tom prihodu iznosi 100%, dok je udio državnog proračuna u tom prihodu 0%. Dakle, prihod od ovoga poreza pripada jedinici lokalne samouprave na području koje se nekretnina nalazi. Predmet oporezivanja je promet nekretninama, a obveznik poreza na promet nekretninama je stjecatelj nekretnine. Osnovica poreza na promet nekretninama je tržišna vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze. Stopa poreza na promet nekretninama u Republici Hrvatskoj iznosi 3%. Pod nekretninama se smatraju poljoprivredna, građevinska i druga zemljišta te građevine (stambene, poslovne i sve druge zgrade, te njihovi dijelovi).

Što se tiče poreznih oslobođenja ona su definirana Zakonom o porezu na promet nekretninama. „Prema odredbama ovoga zakona, porez na promet nekretninama ne plaćaju: Republika

Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijela državne vlasti, ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne samouprave, zaklade i fundacije, sve prave osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska, Crveni križ i neprofitne prave osobe registrirane za pružanje humanitarne pomoći. Diplomatska i konzularna predstavništva strane države pod uvjetom uzajamnosti i međusobne organizacije za koje je međunarodnim ugovorom dogovoreno oslobođenje. Osobe koje stječu nekretninu u postupku vraćanja oduzete imovine, te prognanici i izbjeglice koji stječu nekretnine zamjenom svojih nekretnina u inozemstvu.“²²

Porez na dohodak uređuje se i plaća prema odredbama Zakona o porezu na dohodak. Ovaj porez predstavlja jedan od najznačajnijih poreznih oblika suvremenog poreznog sustava. Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje oporezivi dohodak, a ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak onda je porezni obveznik svaka fizička osoba zasebno, i to za ostvareni udio u zajedničkom dohotku.

Grafikon 1. Raspodjela Poreza na dohodak

Izvor: izrada autorice prema podacima Zakona o financiranju jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave

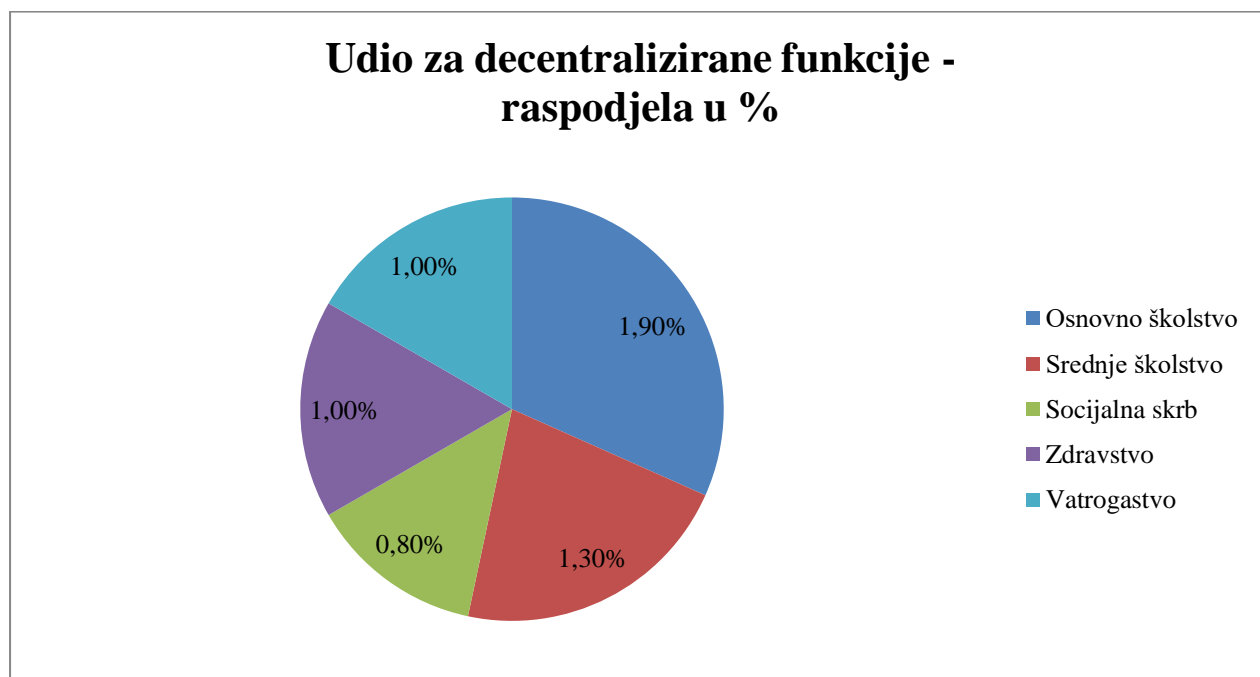
²² Zakon o porezu na promet nekretninama (Narodne novine br. 115/16, 106/18), članak 13.

Sve prihode koje jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave prikupe na temelju Poreza na dohodak mogu koristiti za financiranje bilo kojih rashoda. Dio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2001. godine preuzeo je obvezu financiranja jedne ili više decentraliziranih funkcija iz prihoda ubranih iz Poreza na dohodak.

„Raspodjela udjela za decentralizirane funkcije određena je Zakonom o porezu na dohodak, a decentraliziranim funkcijama financira se²³:

- osnovno školstvo
- srednje školstvo
- socijalna skrb
- zdravstvo
- vatrogastvo.“

Grafikon 2. Raspodjela udjela za decentralizirane funkcije

Izvor: izrada autorice prema podatcima Zakona o financiranju jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave

²³Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine br. 127/17) članak 5.

4.1.2. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi autonomni su prihodi jedinica lokalne samouprave koji imaju unaprijed utvrđenu namjeru. Dakle, ovi prihodi su namjenski prihodi i mogu se koristiti samo za točno određene namjene za koje su i uvedeni. Visinu stope neporeznih prihoda samostalno utvrđuju lokalne jedinice vlasti, te sukladno s tim obavljaju naplatu tih naknada.

U strukturama općinskih i gradskih proračuna kao najizdašniji prihodi javljaju se :

- komunalne naknade
- komunalni doprinosi.

„Komunalna naknada je prihod proračuna jedinica lokalne samouprave koji se koriste za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture. Sredstava komunalne naknade namijenjana su za financiranje obavljanja komunalnih djelatnosti kao što su odvodnja atmosferskih voda, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje groblja i krematorija, javna rasprava i slično. Komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici stambenog prostora, poslovnog prostora, garažnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta.“²⁴Komunalna naknada obračunava se po četvornome metru površine nekretnine za koju se utvrđuje obveza plaćanja komunalne naknade. Dakle, iznos komunalne naknade po kvadratnom metru izračunava se tako da se vrijednost boda pomnoži s koeficijentom zone i s koeficijentom namjene. Na taj način se dobije mjesečni iznos komunalne naknade, a za godišnji iznos komunalne naknade potrebno je pomnožiti dobiveni iznos komunalne naknade po kvadratnom metru s 12 mjeseci.

„Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnoj naknadi kojom se određuju²⁵:

- područja zona u jedinici lokalne samouprave u kojima se naplaćuje komunalna naknada
- koeficijent zone (Kz) za pojedine zone u jedinici lokalne samouprave u kojima se naplaćuje komunalna naknada
- koeficijent namjene (Kn) za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada

²⁴<http://www.gskg.hr/default.aspx?ID=201>

²⁵ Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine br. 32/20), članak 95.

- rok plaćanja komunalne naknade
- nekretnine važne za jedinicu lokalne samouprave koje su u potpunosti ili djelomično oslobođene od plaćanja komunalne naknade
- opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobođenje od plaćanja komunalne naknade.“

Komunalni doprinos prihod je proračuna jedinice lokalne vlasti koji se koristi za financiranje gradnje i korištenja objekata. Također, koristi se za uređenje komunalne infrastrukture (javnih površina, nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija, te javne rasvjete). Komunalni doprinos plaća vlasnik zemljišta na kojem se gradi ili nalazi građevina koja je ozakonjena. Obveza plaćanja doprinosa može biti i na investitoru ako je na njega pisanim ugovorom prenesena obveza plaćanja komunalnog doprinosa. Komunalni doprinos plaća se jednokratno, ali postoji i mogućnost obročne otplate.

„Komunalni doprinos obračunava se u skladu s obujmom, odnosno po prostornom metru građevine koja se gradi na građevinskoj čestici, a kod građevine koja se uklanja zbog građena nove građevine ili ukoliko se radi o nadogradnji, komunalni doprinos se obračunava na razliku u obujmu u odnosu na prijašnju građevinu. Jedinična cijena za obračun komunalnog doprinosa za obračun po prostornom metru građevine koja se gradi određuje se za pojedine zone u gradu, odnosno općini. Ta vrijednost najviša je za prvu zonu i ne smije biti veća od 10% prosječnih troškova gradnje etalonske građe u Republici Hrvatskoj.“²⁶

²⁶ Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine br. 68/18, 110/18, 32/20)

4.1.3. Kapitalni prihodi

„Kapitalni prihodi predstavljaju jedan od izvora financiranja jedinica lokalne samouprave. U ove prohode ubrajaju se prihodi od prodaje imovine i privatizacija komunalnih (privatnih) poduzeća. Kapitalni se prihodi sukladno definiranoj imovini dijele na prihode od financijske imovine i na prihode od nefinancijske imovine. Prihodi od financijske imovine su prihodi od kamata, prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i dividendi, prihodi od dobiti trgovačkih društava i financijskih institucija, dok se prihodi od nefinancijske imovine ostvaruju kroz zakup iznajmljivanje imovine. Prihodi od privatizacije javnih poduzeća u vlasništvu lokalnih jedinica i privatizacija tih poduzeća ostali su u sjeni procesa privatizacije državnih javnih poduzeća. Malo je informacija o privatizaciji komunalnih poduzeća lokalnih jedinica, a ne zna se ni u čijem vlasništvu su ta poduzeća.“²⁷

²⁷ Mr.sc. Mladineo Luka , Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave – Prihodi lokalnih jedinica vlasti, <https://moodle.oss.unist.hr/>

4.1.4. Dotacije (potpore)

Dotacija, odnosno potpora predstavlja novčani iznos što ga neka pravna osoba (općina, država, ustanova, organizacija) daje drugoj pravnoj osobi za pokriće njezinih rashoda.

„Postoje tri oblika potpora²⁸:

- uvjetni transferi - predstavljaju transfere sredstava za jedinice lokalne vlasti osigurane u okvirima decentralizacijskih procesa gdje se transferi pomoći prema lokalnim jedinicama vlasti ostvaruju putem određenih fondova.
- opće ili neuvjetovane potpore - potpore jedinicama lokalnih vlasti koje imaju specifične poteškoće pri financiranju zbog teritorijalnih, geografskih ili ostalih poteškoća usmjerenih k ujednačavanju fiskalnih sposobnosti i kapaciteta.
- različiti oblici potpora - predstavljaju oblike potpora koji su usmjereni na potpore koje pružaju tijela središnje razine vlasti. Kao primjer mogu se navesti poduzetnički programi i kapitalne investicije.“

„U Republici Hrvatskoj postoji nekoliko vrsta tekućih dotacija koje su usmjerene prema jedinicama lokalne vlasti, a to su²⁹:

- pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije
- tekuće dotacije Ministarstva financija jedinicama regionalne vladi, koje dio tih dotacija prema vlastitim kriterijima prosljeđuju svojim jedinicama lokalne vlasti koji nisu na područjima posebne državne skrbi prve i druge skupine
- tekuće dotacije Ministarstva financija jedinicama lokalne vlasti na potpomognutim područjima
- tekuće dotacije ostalih ministarstava i institucija središnje vlasti
- proračunska zaliha i naknada za štete prouzročene elementarnim nepogodama
- tekuća dotacija kao zamjena za prihode od poreza na dobit.“

²⁸ Mr.sc. Mladineo Luka , Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave – Prihodi lokalnih jedinica vlasti, <https://moodle.oss.unist.hr/>

²⁹ Mr.sc. Mladineo Luka , Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave – Prihodi lokalnih jedinica vlasti, <https://moodle.oss.unist.hr/>

5. OPĆINA LOVREĆ

Splitsko - dalmatinska županija prostorno je najveća županija u Republici Hrvatskoj ukupne površine 14.106,40 km^2 . Ova županija u svom teritorijalnom ustroju broji 16 gradova i 39 općina. Općina Lovreć, kao jedna od brojnih jedinica lokalne samouprave prostire se na istočnom dijelu Splitsko - dalmatinske županije i zauzima sjeverozapadni dio zabiokovskog kraja do granice s Bosnom i Hercegovinom. Područje Općine Lovreć graniči s općinama Cista Provo, Zagvozd, Šestanovac, Prolog, Lokvičići, Podbablje te Bosnom i Hercegovinom. Područje Općine Lovreć zauzima 105,8 km^2 .

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine , na području Općine Lovreć živjelo je 1.699 stanovnika. U sastavu Općine Lovreć nalazi se 5 naselja, a to su: Lovreć, Dobrinče, Medov Dolac, Opanci i Studenci.

Slika 5. Grb Općine Lovreć

Izvor: stanica Općine Lovreć

5.1. Prostorno uređenje i projekti Općine Lovreć

„Prostornim uređenjem osiguravaju se uvjeti za korištenje, zaštitu i upravljanje prostorom Republike Hrvatske kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom čime se ostvaruju pretpostavke za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša i prirode, vrsnoću gradnje i racionalno korištenje prirodnih i kulturnih dobara. Prostorno planiranje je stalni proces koji obuhvaća poznavanje, provjeru i procjenu mogućnosti korištenja, zaštite i razvoja prostora, izradu i donošenje prostorni planova te praćenje provedbe prostornih planova i stanja u prostoru.“³⁰

Prostorni plan Općine Lovreć izrađen je 2004. godine, a prihvaćen u siječnju 2006. godine, a u narednim godinama provedene su izmjene i dopune prostornog plana. Ovim planom obuhvaćena su sva naselja koja se nalaze u Općini Lovreć. Dokument je donesen zbog planiranja i korištenja prostora u skladu sa zakonskim odredbama, uvjetima gradnje i ponašanja u prostoru.

Općinski projekti, odnosno njena nefinancijska imovina vrlo su bitan čimbenik, kako u planiranju tako i u apliciranju projekata kod nadležnih institucija. Općina Lovreć u samom početku u svom vlasništvu nije imala niti jedan projekt. Od tada do danas napravljeni su brojni projekti koji su putem državne uprave dobili dozvolu.

„Neki od tih projekata su³¹:

- Strateški razvoj Općine Lovreć
- Magistralna vodovodna mreža Josip Jović
- Magistralna vodovodna mreža Studenci – Ričice, Dobrinče - Medov Dolac
- Mjesna vodovodna mreža Lovreć, Dobrinče i Studenci
- Proširenje mjesnog groblja Studenci
- Izgradnja mrtvačnice Lovreć i Studenci
- Uređenje parka dr. Franje Tuđmana
- Školska - sportska dvorana Lovreć
- Postavljanje treće trake na dionici ceste D – 39
- Javna rasvjeta u Lovreću.“

³⁰<https://mgipu.gov.hr/o-ministarstvu-15/djelokrug/prostorno-uredjenje-3335/3335>

³¹<http://lovrec.hr/>

5.2. Proračun Općine Lovreć – prihodi poslovanja

Prihodi poslovanja i Prihodi od prodaje nefinancijske imovine jedinica lokalne samouprave služe za pokriće ukupnih rashoda poslovanja, odnosno izdataka koji će se pojaviti u poslovanju jedinice lokalne samouprave, u ovom radu Općine Lovreć, tijekom jedne proračunske, odnosno kalendarske godine. Prihodi su potrebni kako bi jedinice lokalne samouprave mogle uspješno obavljati svoje funkcije, podmiriti zakonom određene javne potrebe i svojim stanovnicima pružiti određenu razinu javnih dobra i usluga. U nastavku rada nalazi se tablica s prihodima Općine Lovreć za razdoblje od tri godine.

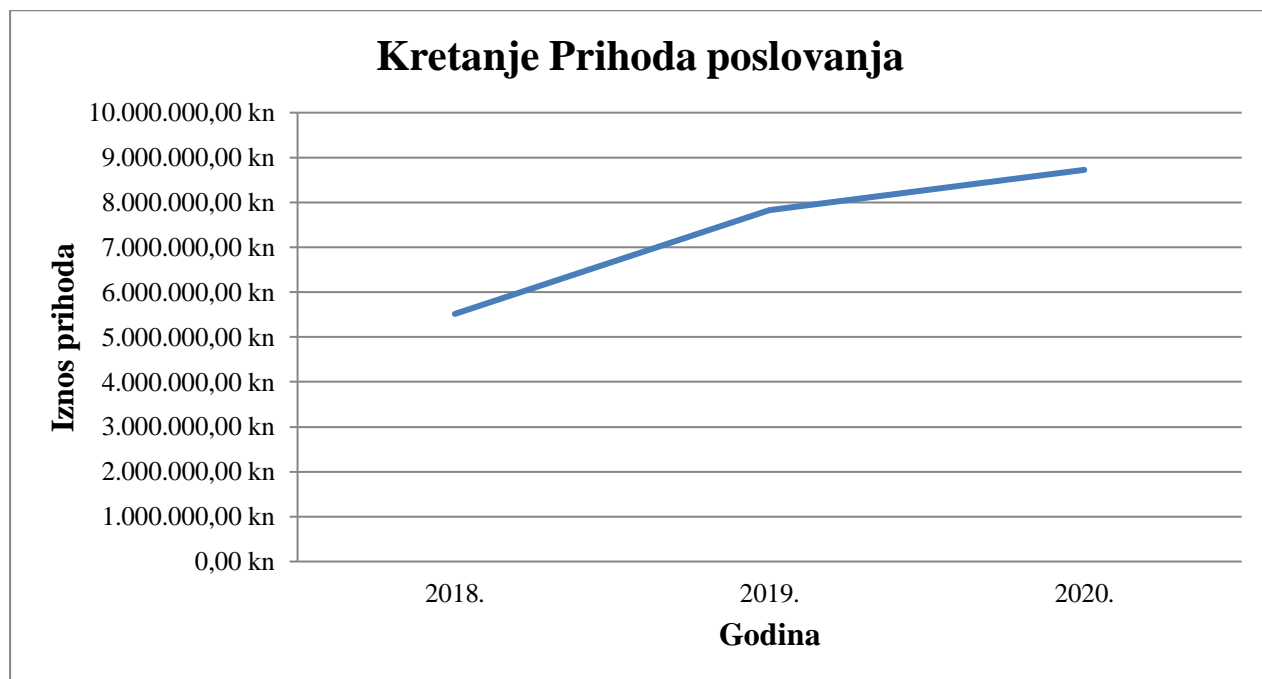
Tablica 1. Ukupni prihodi Općine Lovreć za razdoblje 2018. - 2020. godina

Konto	Opis konta	2018. godina	2019. godina	2020. godina
6	PRIHODI POSLOVANJA	5.516.583,00	7.822.454,79	8.725.830,81
61	Prihodi od poreza	3.611.563,00	3.465.854,79	4.166.830,81
611	Porez i prirez na dohodak	3.492.963,00	3.378.254,79	4.068.830,81
613	Porezi na imovinu	110.800,00	75.800,00	86.000,00
614	Porezi na robu i usluge	7.800,00	11.800,00	12.000,00
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice)	1.372.620,00	3.813.600,00	4.000.000,00
633	Pomoći iz proračuna	1.300.000,00	2.350.000,00	1.000.000,00
634	Pomoći od ostalih subjekata unutar opće države	0,00	358.600,00	500.000,00
638	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	72.620,00	1.105.000,00	2.500.000,00
64	Prihodi od imovine	162.500,00	97.000,00	12.000,00
641	Prihodi od financijske imovine	1.500,00	1.000,00	1.000,00
642	Prihodi od nefinancijske imovine	161.000,00	96.000,00	11.000,00
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	360.900,00	443.500,00	545.000,00
652	Prihodi po posebnim propisima	60.900,00	98.500,00	200.000,00

653	Komunalni doprinosi i naknade	300.000,00	345.000,00	345.000,00
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe, pruženih usluga i prihodi od donacija	9.000,00	2.500,00	2.000,00
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	9.000,00	2.500,00	2.000,00
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	98.200,00	0,00
72	Prihodi od prodaje proizvedene DI	0,00	98.200,00	0,00
721	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	0,00	98.200,00	0,00
	UKUPNI PRIHODI OPĆINE	5.516.583,00	7.920.654,79	8.725.830,81

Izvor : izrada autorice prema podacima iz proračuna Općine Lovreć

Grafikon 3. Kretanje Prihoda poslovanja Općine Lovreć za razdoblje od 2018. - 2020. godini

Izvor: izrada autorice prema podacima iz Tablice 1.

U Tablici 1. nalaze se podatci o Prihodima poslovanja Općine Lovreć za razdoblje od tri godine , a na osnovi njenog sadržaja napravljen je grafički prikaz kretanja Prihoda poslovanja (2018. godina – 2020. godina). Na temelju svih prije navedeni podataka u nastavku rada napravljena je kratka analiza prihoda ove Općine te zaključci o povećanju ili smanjenju Prihoda poslovanja.

Prihodi poslovanja u 2019. godini iznose 7.822.454,79 kuna, dok su isti ti prihodi u 2018. godini iznosili 5.516.583,00 kuna. Vidljivo je povećanje od 2.305.871.79 kuna, odnosno došlo je do porasta ukupnih Prihoda poslovanja za 41.80% u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu. U 2020. godini iz grafikona je vidljiv nastavak pozitivnog trenda kretanja Prihoda poslovanja, te oni iznose 8.725.830,81 kuna. Porezni prihodi u ukupnoj strukturi prihoda ističu se kao najveći izvori prihoda Općine Lovreć. Nakon njih slijede Pomoći iz inozemstva i subjekata unutar opće države. Kod ove stavke proračuna vidljiv je konstantni rast iz godine u godinu. U ovoj skupini prihoda posebno se ističu Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava, čiji je rast vidljiv iz godine u godinu. U 2020. godini oni iznose 2.500.000,00 kuna, što predstavlja rast u odnosu na 2019. godinu od 1.395.000,00 kuna, odnosno povećanje od 126,24%. Prihodi od imovine u konstantnom su padu, u 2018. godini oni su najveći s iznosom od 162.500,00 kuna, dok u 2019. godini iznose 97.000,00 kuna, a u 2020. godini 12.000,00 kuna. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi u stalnom su rastu, te se najveći iznos očekuje u 2020. godini. Prihodi od prodaje proizvoda i robe, pruženih usluga i prihodi od donacija u 2018. godini iznose 9.000,00 kuna, dok je u 2019. godini i 2020. godini vidljiv pad istih tih prihoda. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine pojavljuju se samo u 2019. godini, s iznosom od 98.200,00 kuna.

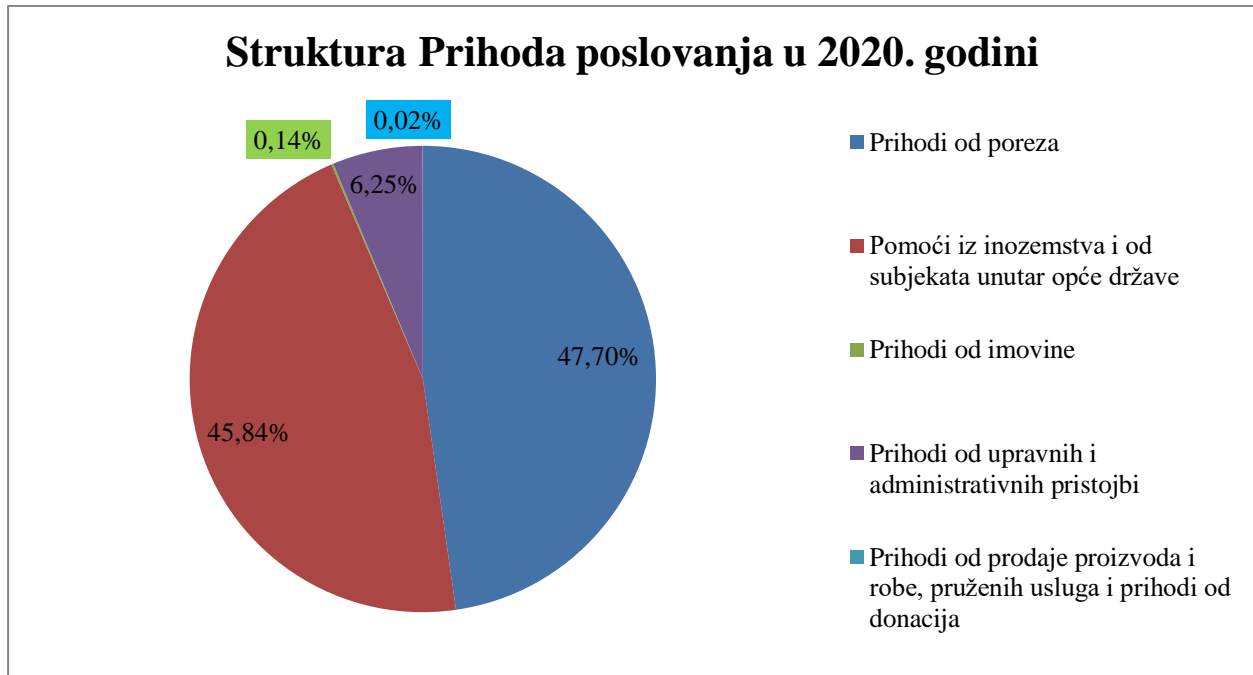
5.3. Analiza Prihoda poslovanja za 2020. godinu

Tablica 2. Ukupni prihodi Općine Lovreć i njihova struktura u 2020. godini

Konto	Opis konta	2020. godina	%
6	PRIHODI POSLOVANJA	8.725.830,81	100%
61	Prihodi od poreza	4.166.830,81	47,7%
611	Porez i prirez na dohodak	4.068.830,81	97,65%
613	Porezi na imovinu	86.000,00	2,06%
614	Porezi na robu i usluge	12.000,00	0,29%
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice)	4.000.000,00	45,84%
633	Pomoći iz proračuna	1.000.000,00	25,00%
634	Pomoći od ostalih subjekata unutar opće države	500.000,00	12,50%
638	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	2.500.000,00	62,50%
64	Prihodi od imovine	12.000,00	0,14%
641	Prihodi od financijske imovine	1.000,00	8,33%
642	Prihodi od nefinancijske imovine	11.000,00	91,67%
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	545.000,00	6,25%
652	Prihodi po posebnim propisima	200.000,00	36,70%
653	Komunalni doprinosi i naknade	345.000,00	63,30%
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe, pruženih usluga i prihodi od donacija	2.000,00	0,02%
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	2.000,00	100,00%
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	0,00%
	UKUPNI PRIHODI OPĆINE	8.725.830,81	100%

Izvor : izrada autorice prema podacima iz proračuna Općine Lovreć

Grafikon 4. Struktura Prihoda poslovanja Općine Lovreć u 2020. godini

Izvor: izrada autorice prema podacima iz Tablice 2.

Ukupni planirani Prihodi poslovanja u 2020. godini iznose 8.725.830,81 kuna. U tom iznosu najveći udio zauzimaju Prihodi od poreza sa postotkom od 47,75%, odnosno oni iznose 4.166.830,81 kuna. U strukturi poreznih prihoda najzastupljeniji su prihodi od Poreza i prireza na dohodak, i oni čine čak 97,65% Prihoda od poreza. Također, kao jedna od većih stavki proračuna Općine Lovreć u 2020. godini ističu se Pomoći iz inozemstva i subjekata unutar opće države koji u ukupnoj strukturi zauzimaju 45,84% Prihoda poslovanja. U toj skupini prihoda najveći udio zauzimaju Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava sa postotkom od 62,50%, odnosno oni iznose 2.500.000,00 kuna u 2020. godini. Nakon njih slijede Pomoći iz proračuna koje iznose 1.000.000,00 kuna, te Pomoći od ostalih subjekata unutar opće države koje iznose 500.000,00 kuna. Prihodi od imovine čine samo 0,14% ukupnih Prihoda poslovanja u 2020. godini, te u njima Prihodi od financijske imovine iznose 1.000,00 kuna, dok Prihodi od prodaje nefinancijske imovine iznose 11.000,00 kuna, te s tim iznosom zauzimaju 91,67% Prihoda od imovine. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi sastoje se od Prihoda po posebnim propisima koji iznose 200.000,00 kuna, te Prihoda od komunalnih doprinosa i naknada koje iznose 345.000,00 kuna. Na temelju tih brojeva može se zaključiti kako ukupni Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi iznose 545.000,00 kuna, te na taj način zauzimaju 6,25% Prihoda

poslovanja. Prihodi od prodaje proizvoda i robe, pruženih usluga i prihodi od donacija zauzimaju mali postotak u Prihodima poslovanja (0,02%), te u njima Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države iznose 2.000,00 kn. Ukupni prihodi Općine Lovreć za 2020. godinu iznose 8.725.830,81 kunu, te su ujedno jednaki Prihodima poslovanja iz toga razloga što u proračunu nema Prihoda od prodaje nefinancijske imovine u 2020. godini.

5.4. Porezni prihodi Općine Lovreć

U ovom dijelu rada detaljnije će se razraditi Prihodi od poreza, odnosno Prihodi od poreza i prireza na dohodak kao najzastupljeniji i najizdašniji prihodi proračuna Općine Lovreć.

Prihodi od poreza u proračunu jedinica lokalne samouprave sastoje se od:

- poreza i prireza na dohodak
- poreza na imovinu
- poreza na robu i usluge.

Porez na dohodak zajednički je porez. Prihod od ovoga poreza dijelom pripada jedinici lokalne samouprave(60%), dijelom jedinici regionalne samouprave (17%), dijelom ide za decentralizirane funkcije(6%), te za fiskalno izravnanje(17%). Porez na dohodak utvrđuje se i plaća za kalendarsku godinu, ukoliko Zakonom nije drugačije određeno.

„Obveznici poreza na dohodak su fizičke osobe koje ostvaruju dohodak iz bilo kojeg od ovih izvora³²:

- dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine)
- dohodak od samostalne djelatnosti koji se utvrđuje na temelju poslovnih knjiga (dohodak od obrta, samostalnih djelatnosti, poljoprivrede, šumarstva)
- dohodak od imovine i imovinskih prava (dohodak po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, otuđenja nekretnine...)
- dohodak od kapitala (primici od dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu, primici po osnovi kamata, primici po kamatama na kunsku i deviznu štednju...)
- drugi dohodak koji se ne smatra konačnim
- konačni drugi dohodak ostvaren po osnovi povrata doprinosa i razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena te povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi.“

Osobni odbitak poreznog obveznika je neoporezivi dio dohotka. Osnovica osobnog odbitka iznosi 2.500,00 kuna. Važno je naglasiti da se osobni odbitak kod obračuna plaća koristi na mjesečnoj osnovi. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave većinu svojih poreznih prihoda ostvaruju oporezivanjem dohotka od nesamostalnog rada. Takav slučaj je i u proračunu

³²<https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-dohodak/430>

Općine Lovreć koja cijeli iznos svojih prihoda od poreza na dohodak ostvaruje upravo temeljem oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada. „Dohodak od nesamostalnog rada izračunava se kao razlika između primitaka priteklih u poreznom razdoblju i izdataka nastalih u tom istom razdoblju. Kod dohotka od nesamostalnog rada predujam poreza obračunava, obustavlja i uplaćuje poslodavac i isplatelj primitka ili plaće, odnosno mirovine ili sam porezni obveznik, prilikom svake isplate sukladno propisima koji važe na dan isplate. Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostavren tijekom jednog mjeseca, umanjen za izdatke koji su uplaćeni i umanjen za iznos mjesečnog poreznog odbitka, a sve to na temelju porezne kartice.“³³

Tablica 3. Porezne stope pri oporezivanju dohotka od nesamostalnog rada

Mjesečna porezna osnovica	Godišnja porezna osnovica	Porezna stopa
Do 30.000,00 kuna	Do 360.000,00 kuna	24%
Od 30.000,00 kuna	Od 360.000,00 kuna	36%

Izvor: izrada autorice prema podacima Porezne uprave

U Tablici 3. navedene su porezne stope, te mjesečni i godišnji iznosi poreznih osnovica kod oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada. Na mjesečnoj razini primici do 30.000,00 kuna oporezuju se stopom od 24%, a iznad 30.000,00 kuna stopom od 36%. Ukoliko nam je potrebna godišnja porezna osnovica tada je potrebno iznos mjesečne osnovice pomnožiti s 12 mjeseci.

Tablica 4. Porezni prihodi Općine Lovreć za razdoblje 2018. -2020. godina

Razred	Opis konta	2018. godina	2019. godina	2020. godina
61	PRIHODI OD POREZA	3.611.563,00	3.465.854,79	4.166.830,81
611	Porez i prirez na dohodak	3.492.963,00	3.378.254,79	4.068.830,81
613	Porez na imovinu	110.800,00	75.800,00	86.000,00
614	Porez na robu i usluge	7.800,00	11.800,00	12.000,00

Izvor: izrada autorice prema podacima proračuna Općine Lovreć

³³<http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Dnr.XML>

Porezni prihodi Općine Lovreć prikazani su u Tablici 4., te se iz nje može uočiti kako su najzastupljeniji prihodi ove jedinice lokalne samouprave upravo Prihodi od poreza i prireza na dohodak. U 2018. godini oni su iznosili 3.492.963,00 kuna, u 2019. godini 3.378.254,79 kuna, te u 2020. godini 4.068.830,81 kuna. Vidljivo je blago smanjenje Poreza i prireza na dohodak u 2019. godini, ali riječ je o neznatnom smanjenju u odnosu na 2018. godini, dok u 2020. godini opet dolazi do povećanja planiranog iznosa Poreza i prireza na dohodak. Važno je napomenuti kako Općina Lovreć u svoj sustav oporezivanja nije uvela prirez porezu na dohodak. Porez na imovinu ima negativan trend kretanje, te je iz tablice vidljivo njegovo smanjenje iz godine u godinu. Porez na robu i usluge u 2020. godini iznosi 12.000,00 kuna, te je kod ove stavke proračuna vidljivo povećanje iz godine u godinu.

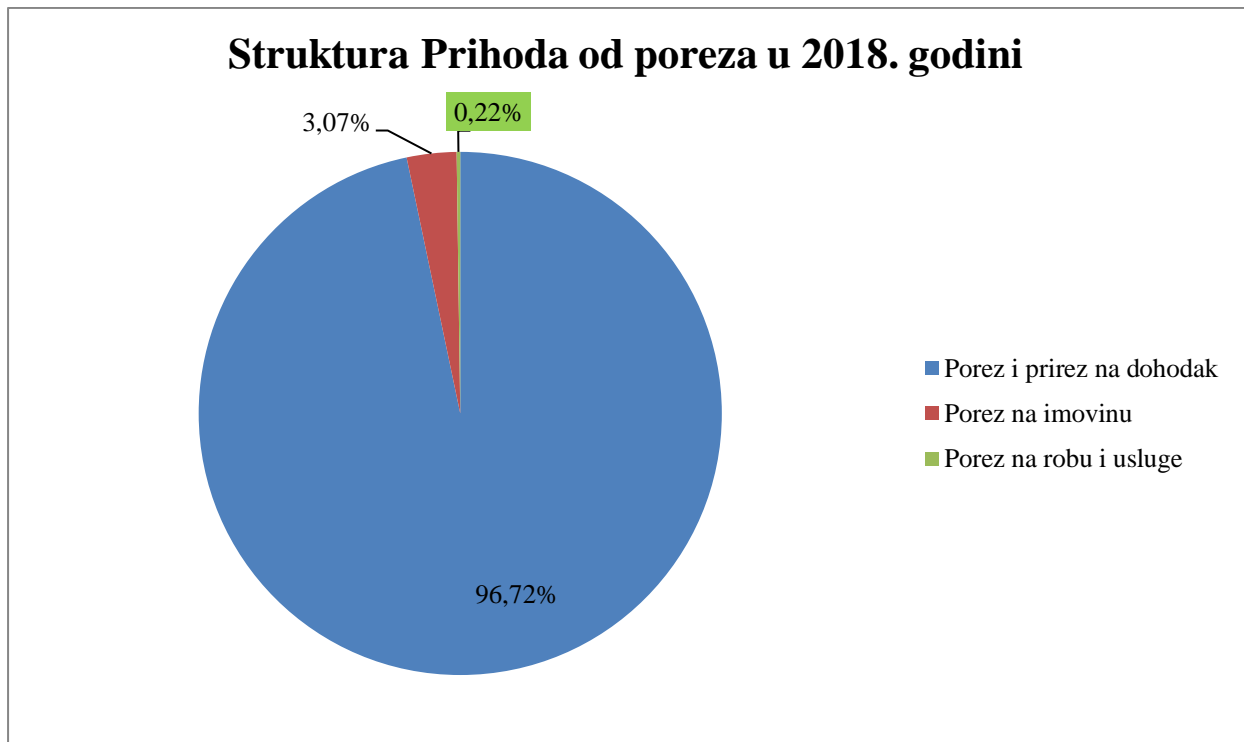
Tablica 5. Struktura Prihoda od poreza iskazana u % za razdoblje 2018. - 2020. godina

Razred	Opis konta	2018. godina	2019. godina	2020. godina
61	PRIHODI OD POREZA	100%	100%	100%
611	Porez i prirez na dohodak	96,72%	97,47%	97,65%
613	Porez na imovinu	3,07%	2,19%	2,06%
614	Porez na robu i usluge	0,22%	0,34%	0,29%

Izvor: izrada autorice prema podacima iz Tablice 4.

U Tablici 5. prikazana je struktura Poreznih prihoda Općine Lovreć za razdoblje od tri godine. Na temelju izračunatih postotaka može se zaključiti kako su udjeli pojedinih prihoda unutar skupine Prihoda od poreza slični za svaku od promatranih skupina i analiziranih godina. Važno je naglasiti kako Prihodi od poreza i prireza zauzimaju najveći postotak (za sve tri godine postotak ovih prihoda je veći od 95%), te se može zaključiti kako Općina Lovreć najveći udio svojih poreznih prihoda ostvaruje upravo temeljem Poreza i prireza na dohodak, odnosno oporezivanjem dohotka od nesamostalnog rada. U nastavku rada nalaze se grafikoni koji sadrže grafički prikaz Prihoda od poreza za svaku od analiziranih godina.

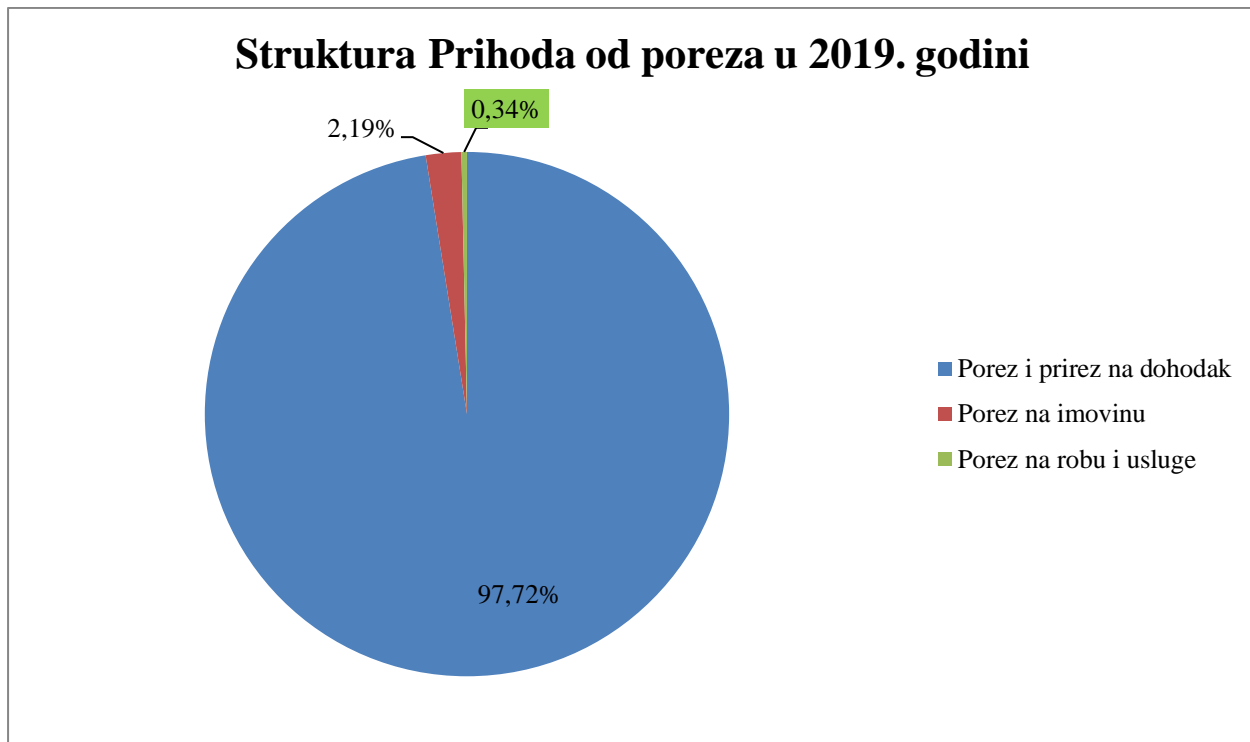
Grafikon 5. Struktura Prihoda od poreza u 2018. godini

Izvor: izrada autorice prema podacima iz tablice 5.

Grafikon broj 5. prikazuje strukturu Prihoda od poreza u 2018. godini za Općinu Lovreć. U ukupnoj strukturi Prihoda od poreza najzastupljeniji su Porez i prerez na dohodak koji zauzimaju većinski udio ove skupine poreznih prihoda. Njihov udio iznosi čak 96,72% u 2018. godini, te se iz toga može zaključiti kako Općina Lovreć najviše svojih poreznih prihoda ostvaruje temeljem oporezivanja dohotka. Porez na imovinu zauzima 3,07% u ukupnoj strukturi, a Porez na robu i usluge ima neznatan postotak te on iznosi 0,22% ukupnih poreznih prihoda.

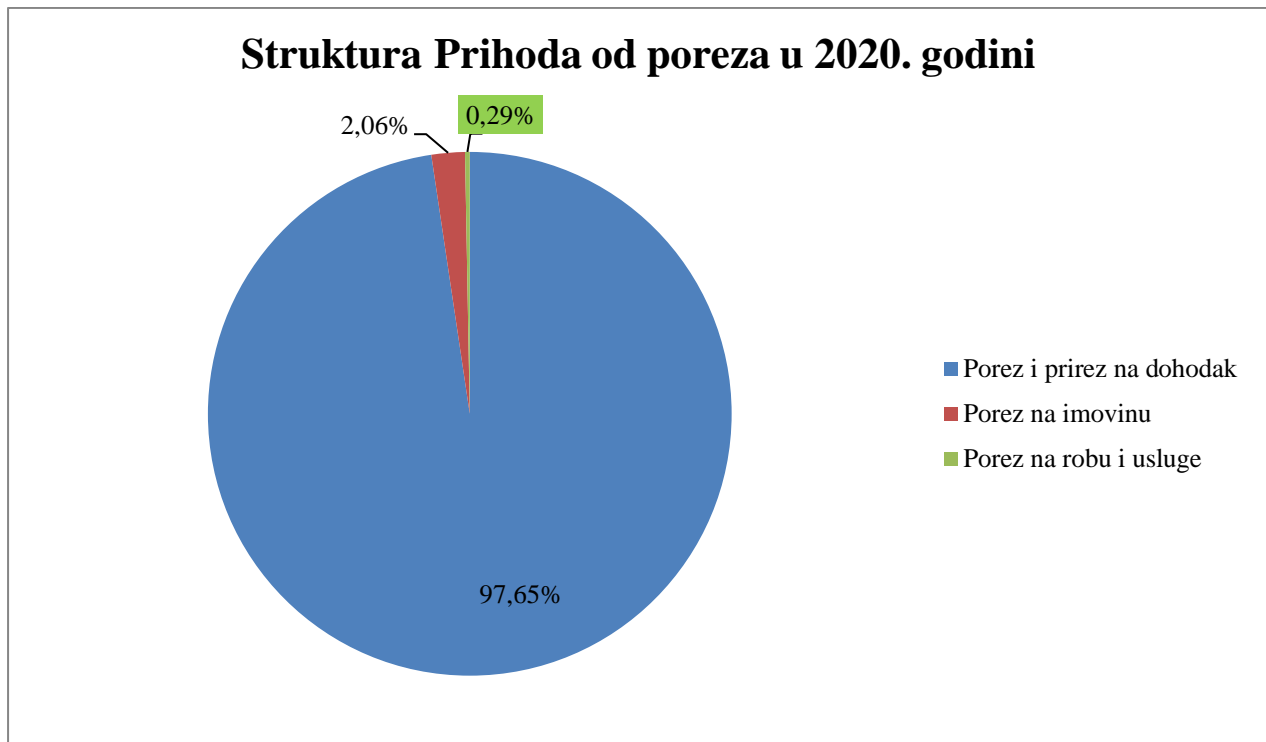
Grafikon 6. Struktura Prihoda od poreza u 2019. godini

Izvor: izrada autorice prema podacima iz tablice 5.

Grafikon 6. prikazuje strukturu Prihoda od poreza u 2019. godini. Na temelju grafičkih prikaza može se zaključiti kako se radi o sličnom postotku, odnosno udjelu svake od pojedinih stavki poreznih prihoda kao i u 2018. godini. U 2019. godini došlo je do blagog porasta Poreza i prireza na dohodak u ukupnoj strukturi poreznih prihoda u odnosu na 2018. godinu. Također, može se uočiti i blagi porast udjela Prihoda od poreza na robu i usluge, te neznatno samnjenje udjela Poreza na imovinu u odnosu na godinu prije.

Grafikon 7. Struktura Prihoda od poreza u 2020. godini

Izvor: izrada autorice prema podacima iz Tablice 5.

U strukturi Prihoda od poreza u 2020. godini opet se kao najzastupljenija stavka javljaju Prihodi od poreza na robu i usluge, koji čine 97,65% u ukupnoj strukturi Prihoda od poreza. Porez na imovinu i Porez na robu i usluge kao i u dvije prethodne analizirane godine imaju mali udio u ukupnoj strukturi poreznih prihoda. Porez na imovinu zauzima 2,06%, a Porez na robu i usluge zauzima 0,29% ukupnih Prihoda od poreza u 2020. godini.

5.5. Prihodi od poreza po stanovniku

Prema posljednjem Popisu stanovništva koji je bio u 2011. godini, na području Općine Lovreć živjelo je 1.669 stanovnika. Općina Lovreć sastoji se od pet naselja, a to su: Lovreć, Studenci, Opanci, Dobrinče i Medov Dolac.

Tablica 6. Broj stanovnika Općine Lovreć prema Popisu stanovništva za 2011. godinu

Naselje	Broj stanovnika
Lovreć	585
Studenci	456
Opanci	321
Dobrinče	174
MedovDolac	163
UKUPNO	1.669

Izvor: izrada autorice prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Iz tablice 6. vidljivo je kako najveći broj stanovnika ima naselje Lovreć, i to 585 stanovnika. Naselje s najmanjim brojem stanovnika je Medov Dolac, i ono broji 163 stanovnika. U posljednje vrijeme sva su ta naselja mahom opustjela iz tog razloga što mladi u nedostatku radnih mjesta odlaze, a ostaje starije stanovništvo.

Tablica 7. Gustoća naseljenosti Općine Lovreć prema Popisu stanovništva iz 2011. godine

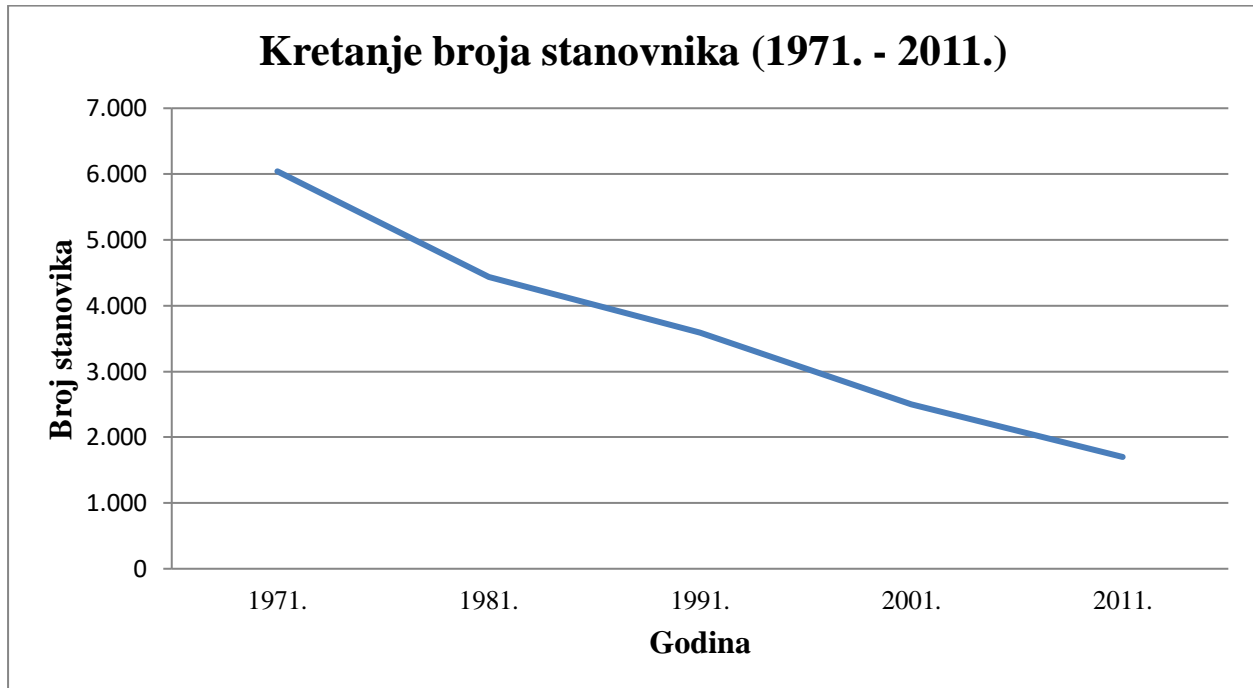
Naselje	Broj stanovnika	Površina (km^2)	Gustoća naseljenosti (st/km^2)
Lovreć	585	31,7	18,45
Studenci	456	36,85	12,37
Opanci	321	16,07	19,98
Dobrinče	174	8,76	19,86
Medov Dolac	163	12,43	13,11
Ukupno	1.699	105,8	16,06

Izvor: izrada autorice prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Na temelju prije navedenih podataka o broju stanovnika te informacije o veličini Općine Lovreć koja zauzima $105,80 km^2$ u Tablici 7. izračunata je i prikazana gustoća naseljenosti od

16,06 *st/km*², što Općinu Lovreć svrstava u slabo naseljene jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Također, iz grafikona koji slijedi vidljiv je konstantni pad broj stanovnika u Općini Lovreć prema posljednjih pet Popisa stanovništva.

Grafikon 8. Kretanje broja stanovnika Općine Lovreć (1971. - 2011.)

Izvor: izrada autorice prema podacima Državnoga zavoda za statistiku

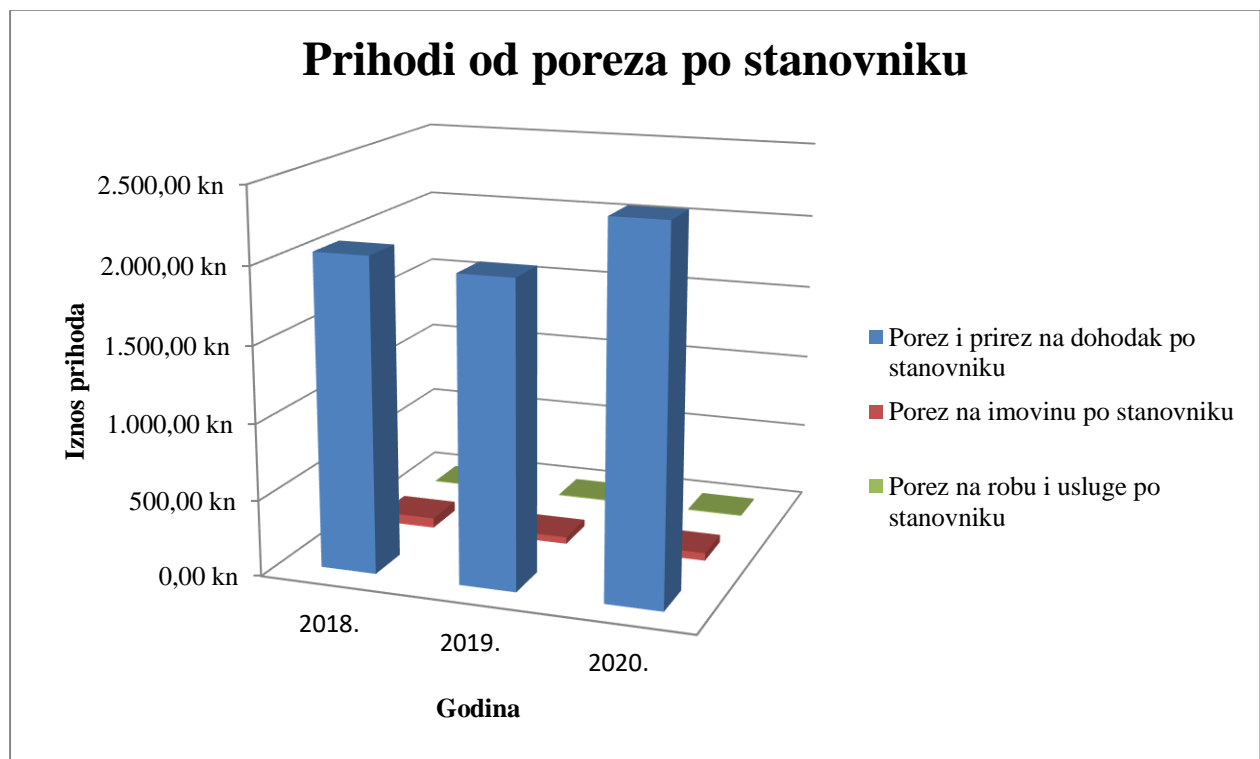
U Grafikonu broj 8. prikazano je kretanje broja stanovnika Općine Lovreć za razdoblje od 5 godina. Grafikon je napravljen na temelju podataka iz Popisa stanovništva koje se u Republici Hrvatskoj obavlja svako 10. godina. U grafičkom prikazu nalazi se razdoblje od 1971. godine do 2011. godine. Na temelju krivulje kretanja broja stanovnika može se zaključiti kako je od 1971. godine došlo do znatnog pada broja stanovnika Općine Lovreć. Dakle, krivulja kretanja broja stanovnika ima negativan trend, i to nije dobar pokazatelj za daljnji razvoj Općine Lovreć.

Tablica 8. Prihodi od poreza po stanovniku Općine Lovreć (2018. - 2020.)

Razred	Opis konta	2018. godina	2019. godina	2020. godina
61	Prihod od poreza po stanovniku	2.125,70 kn	2.039,94 kn	2.452,52 kn
611	Porez i prerez na dohodak po stanovniku	2.055,89 kn	1.988,38 kn	2.394,84 kn
613	Porez na imovinu po stanovniku	65,21 kn	44,61 kn	50,62 kn
614	Porez na robu i usluge po stanovniku	4,59 kn	6,95 kn	7,06 kn

Izvor: izrada autorice prema podacima iz Tablice 4.

Grafikon 9. Prihodi od poreza po stanovniku Općine Lovreć (2018. – 2020.)

Izvor: izrada autorice prema podacima iz Tablice 8.

Broj stanovnika Općine Lovreć prema zadnjem Popisu stanovništva je 1.669 stanovnika. Kako bi se dobio iznos prihoda po stanovniku potrebno je Prihode od poreza podijeliti s ukupnim brojem stanovnika Općine Lovreć. U 2018. godini Prihodi od poreza po stanovniku iznosili su 2.125,70 kuna, u 2019. godini 2.039,94 kuna, te u 2020. godini iznose 2.452,52 kuna. U 2020. godini prihodi od poreza i prireza na dohodak po stanovniku iznose 2.394,84 kune, dok su ti prihodi u 2019. godini iznosili 1.988,38 kuna. Dakle iz svega navedenog, te iz grafičkog i tabelarnog prikaza može se zaključiti kako Općina Lovreć najviše prihoda po stanovniku ubire na temelju Poreza i prireza na dohodak.

5.6. Proračunski korisnici Općine Lovreć

„Proračunski korisnici su ustanove, odnosno tijela javne vlasti kojima je jedinica lokalne samouprave osnivač ili suosnivač. Financiranje proračunskih korisnika jedinica lokalne samouprave je većim dijelom iz proračuna svojih osnivača ili suosnivača. Proračunski korisnici lokalnih vlasti mogu biti: knjižnice, dječji vrtići, muzeji, javna vatrogasne postrojbe, kazališta, domovi za starije i nemoćne osobe te druge vrste ustanova.“³⁴

Općina Lovreć određeni dio svoji prihoda usmjerava upravo prema svojim proračunskim korisnicima. Za neke od korisnika sredstava Općine Lovreć postoji zakonska odredba po kojoj su oni dužni uplaćivati određene postotke, odnosno iznose svojih prihoda. Tako kod Općine Lovreć postoji obaveza uplate određenih iznosa sredstava u proračun Hrvatske gorske službe spašavanja Imotski, te Crvenog križa Imotski, iako Općina nije njihov osnivač ili suosnivač.

„Proračunski korisnici Općine Lovreć su:

- Dobrovoljno vatrogasno društvo Lovreć
- OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića Lovreć
- OŠ Studenci
- različite vjerske zajednice na području Općine Lovreć
- različite udruge koje djeluju u Općini Lovreć (Kulturno umjetnička i sportska udruga STUDA, Kulturno umjetnička i sportska udruga Lovreć, Udruga građana Medov Dolac..).“

Jedinice lokalne samouprave mogu osnovati trgovačka društva, a sve s ciljem obavljanja djelatnosti u javom interesu. U proračunu tih jedinica ne prikazuju se prihodi i rashodi tih trgovačkih društava jer se oni, u većini slučajeva manjim dijelom financiraju iz proračuna, a većim dijelom iz svojih vlastitih prihoda, ovisno o djelatnosti za koja su osnovana. Općina Lovreć nema osnovanih trgovačkih društava. Također, unutar ove jedinice lokalne samouprave nema izvanproračunskih korisnika.

³⁴<https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun>

6. ZAKLJUČAK

Proračun predstavlja prikaz planiranih financija, odnosno prihoda i rashoda za određeno vremensko razdoblje, odnosno proračunsku godinu. Također, proračun sadrži i projekciju prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka za sljedeće dvije godine. Postoje brojna proračunska načela kojih je se potrebno pridržavati pri sastavljanju, donošenju i izvršenju proračuna. Proračun se obično donosi prije početka godine na koju se odnosi (najčešće u prosincu).

Cjelokupni sustav lokalne samouprave nebi postojao bez jedinica lokalne samouprave. Jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj su gradovi i općine. Sustav financiranja tih jedinica u najvećoj mjeri definiran je Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Tema ovoga rada bila je detaljna analiza prihoda jedne od brojnih jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, a to je Općina Lovreć. Na temelju provedene analize prihoda Općine Lovreć za razdoblje od tri godine (2018. godina – 2020. godina) utvrđen je konstantni rast ukupnih Prihoda poslovanja, odnosno njihov pozitivan trend kretanja iz godine u godinu. Kao najizdašniji prihod ove jedinice lokalne samouprave u 2018. godini i 2020. godini javljaju se Prihodi od poreza i prireza na dohodak koji čine više od 45% ukupnih Prihoda poslovanja. Ti prihodi ostvaruju se cijelim iznosom oporezivanjem dohotka od nesamostalnog rada. U svom sustavu oporezivanja Općina nije uvela primjenu prireza porezu na dohodak, tako da je stopa prireza 0%.

Također, kao značajan izvor prihoda ističu se i Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar opće države koji imaju pozitivan trend kretanja za cijelo promatrano razdoblje. U 2019. godini ovi prihodi su malo veći od Prihoda od poreza i prireza na dohodak, a ta razlika iznosi 347.745,21 kuna. U 2019. godini se pojavljuju Prihodi od prodaje nefinancijske imovine, dok ih u ostale dvije analizirane godine nema.

Za razvoj lokalne samouprave jako je važno baviti se prostornim uređenjem. Općina Lovreć donijela je prostorni plan i ostvarila brojne projekte koji se odnose na uređenje komunalne infrastrukture, prostorno uređenje i mnoge druge pogodnosti koje su pridonijele razvoju same Općine. Kao jedan od značajnijih projekata ističe se projekt „Zaželi njegu, zaželi posao“ koji je financiran sredstvima iz fondova Europske Unije, a sve to s ciljem poticanja zaposlenosti i pružanja pomoći starijim i nemoćnim osobama na području Općine Lovreć. Izgradnjom autoceste

do Šestanovca i dovršetkom tunela Sveti Ilija, Općina ima velike mogućnosti za daljnji razvoj, ali i potrebu za povećanjem nataliteta i broja stanovnika budući da u zadnjih nekoliko desetljeća bilježi stalni pad broja stanovnika.

Za sam kraj, važno je istaknuti potrebu za sudjelovanjem građana u planiranju, donošenju i izvršavanju proračuna. Dakle, potrebno je stalno pregovaranje između tijela jedinice lokalne samouprave, proračunskih korisnika i javnosti, odnosno građana.

LITERATURA

Zakonski propisi

1. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine br. 68/18, 110/18, 32/20)
2. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 123/17)
3. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine, br. 115/16, 101/17),
4. Zakon o porezu na promet nekretninama (Narodne novine br. 115/16, 106/18)
5. Zakon o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12, 15/15)

Prezentacije

1. Mladineo Luka , Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave – Prihodi lokalnih jedinica vlasti, <https://moodle.oss.unist.hr/> (pristup dana 25.05.2020.)

Web stranice

1. Državni zavod za statistiku
<https://www.dzs.hr/> (pristup dana 10.06.2020.)
2. Ministarstvo uprave RH
<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12345&url=print> (pristup dana 28.05.2020.)
3. Ministarstvo uprave RH
<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samoup> (pristup dana 30.05.2020.)
4. Ministarstvo uprave RH
<https://uprava.gov.hr/koji-su-prihodi-jedinice-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave/1290> (pristup dana 01.06.2020.)
5. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
<https://mgipu.gov.hr/o-ministarstvu-15/djelokrug/prostorno-uredjenje-3335/3335> (pristup dana 05.06.2020.)
6. Otvoreni proračun
<http://proracun.org/page/pio.html> (pristup dana 20.05.2020)
7. Proračuni jedinica lokalne samouprave
<https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun> (pristup dana 22.05.2020.)

8. Porezna uprava
https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx
(pristup dana 05.06.2020.)
9. Porezna uprava
<http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Dnr.XML>(pristup dana 10.06.2020.)
10. Proračunski vodič za građane
<https://bib.irb.hr/datoteka/268783.proracunski-2003.pdf> (pristup dana 22.05.2020.)
11. Službena stranica Općine Lovreć
<http://lovrec.hr/> (pristup dana 07.06.2020.)
12. Službena stranica Zadarske županije, Proračun
https://www.zadarska-zupanija.hr/images/proracun_za_gradane/1/UVOD_U_PRORA%C4%8CUN_%C5%BD_UPANIJE.pdf (pristup dana 22.05.2020.)
13. Središnji državni portal
<https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-dohodak/430> (pristup dana 07.06.2020.)
14. Zagrebački holding, GSKG
<http://www.gskg.hr/default.aspx?ID=201> (pristup dana 01.06.2020.)
15. Zakon o proračunu
<https://www.zakon.hr/z/283/Zakon-o-prora%C4%8Dunu> (pristup dana 20.05.2020.)

Ostalo

1. Ott, K. (2000): Proračunski vodič za građane, Institut za javne financije, str. 12
2. Vidović, J. (2015): Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split. str. 25.

POPIS SLIKA

Slika 1. Shematski prikaz proračunskih načela	6
Slika 2. Sudinoci u proračunskom procesu	9
Slika 3. Shematski prikaz dijelova proračuna	10
Slika 4. Podjela prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema izvorima prihoda ..	18
Slika 5. Grb Općine Lovreć.....	28

POPIS TABLICA

Tablica 1. Ukupni prihodi Općine Lovreć za razdoblje 2018. - 2020. godina	30
Tablica 2. Ukupni prihodi Općine Lovreć i njihova struktura u 2020. godini.....	33
Tablica 3. Porezne stope pri oporezivanju dohotka od nesamostalnog rada	37
Tablica 4. Porezni prihodi Općine Lovreć za razdoblje 2018. - 2020. godina	37
Tablica 5. Struktura Prihoda od poreza iskazana u % za razdoblje 2018. - 2020. godina.....	38
Tablica 6. Broj stanovnika Općine Lovreć prema Popisu stanovništva za 2011. godinu	42
Tablica 7. Gustoća naseljenosti Općine Lovreć prema Popisu stanovništva iz 2011. godine	42
Tablica 8. Prihodi od poreza po stanovniku Općine Lovreć (2018. - 2020.).....	44

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Raspodjela Poreza na dohodak	22
Grafikon 2. Raspodjela udjela za decentralizirane funkcije	23
Grafikon 3. Kretanje Prihoda poslovanja Općine Lovreć za razdoblje od 2018. - 2020. godini.....	31
Grafikon 4. Struktura Prihoda poslovanja Općine Lovreć u 2020. godini	34
Grafikon 5. Struktura Prihoda od poreza u 2018. godini	39
Grafikon 6. Struktura Prihoda od poreza u 2019. godini	40
Grafikon 7. Struktura Prihoda od poreza u 2020. godini	41
Grafikon 8. Kretanje broja stanovnika Općine Lovreć (1971. - 2011.)	43
Grafikon 9. Prihodi od poreza po stanovniku Općine Lovreć (2018. – 2020.)	44